

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordatca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 8t hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királytca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppel Alajos (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt-Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttg.
Nyilttírlé cikkek: sora után 20 kr. előleg bevétele mellett a szerkesztőséghez küldendő.
Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Kereskedési és polgárosítási díj Kolozsvárt.

II.

Lássuk a kereskedési díj történeti állását. Ennek, mint városi majorsági jövedelemforrásnak létezése 1750-től fogva bizonyítható oklevélileg. Mikor 1824—28-n a város a mult. számban már elősorolt tetemes új szükségéi miatt azt a polgárosítási díjjal egyszerre szabályozni, illetőleg felemelni akarta, s a kir. korm. egyelőre nem egyezett bele, akkor jött legelőbb tüzetes vita alá. A város felterjesztette a jogát bizonyító okiratokat; ezek szerint legelsőben 1750-n Márton András, Jakab Márton, Csiki Manó és Persián Kristóf kérték a várostól engedélyt két holt nyithatásra, hol kereskedéseket folytathassák, a következő lényegesebb feltételek alatt: 1.) a város kiváltságai ellen nem eskelesznek, annak törvényhatósága alá vetik magukat; 2.) városi embereknek árut azért nem adnak, hogy házat vagy egyéb örökségét elvegyék; 3.) polgárjogot nem követelnek; 4.) a város dolgaiba nem avatkoznak; 5.) cézhos mesterekből illető anyagarukat előlük el nem vásárolnak, hanem csak boltbeli kereskedést üznek; 6.) a városi magyar gyermekeket kereskedésre tanítják meg, mint a magokét; 7.) fizetnek évenként a város pénztárába 360 magyar forintot.

1760-ban egy-egy kereskedő 200 forintot fizetett; 1780-n Abraham Abraham egy kereskedő-bolt nyithatásért a maj. pénztárba kereskedési díj czíme alatt évenként 150 r.-ft fizetését ígérte; közzévilágosítva továbbá ígérte, hogy csak bécsi és külsőzsi portékát árul, ingatlan birtokot nem szerez, a többi feltételek a régiek maradtak; 1783-n Kozák Gergely, a Csiki Kristóf árvái gondnoka, évi 150 forintot szerezte meg a bolttartási és árulhatási jogot.¹⁾

Igy tartott ez 1824-ig, minden birtoktalan kereskedő kereskedése mekkoráságához és abból való jövedelméhez képest a tanács által évről évre kiszabott díj fizetvén. Ekkor a kir. főkörmányszék a tanács folyamodása következtében meghatározta, hogy a polgári házat nem bíró kereskedők négy osztályba soroztatván az 1. oszt. fizessenek 50, a 2. oszt. 40, a 3. oszt. 30, a 4. oszt. 20 pengő forintot évenként mindaddig, míg városi házat szereznek; ezen kívül mikor boltot nyitnak akár birtokosok akár birtoktalanok, az utóbbiakra fennebb megállított évi díjan kívül, kereskedések kezdetével különbség és kivétel nélkül egyszer mindenkorra az 1. osztálybeliek 100, a 2. oszt. 60, a 3. oszt. 40 pengő forintot, a Magyarországról vagy Erdélyből ide jövő és itt hosszasan mulató idegen kereskedők, hetenként legalább 4 forintot.²⁾ Később 1828-n a polgárosítási díj szabályozásakor, a kereskedési díj fizetést is szabályozni kívánta a tanács; a kir. kormányzék pártolta, de az udvar 12,087. 1828. f. korm. sz. alatt kiadott rendeletében a kormányzéknek ugy ezen, mint 1824—6-ki végzésétől a hozzájárulást megtagadta. A tanács újabb felírt, felfejtette, hogy a városunkra bétélepedő legelső kereskedők contractusszerűleg kötelezték magukat a díj fizetésére, hogy ez így szállott le időről időre; akik boltot nyitottak, kötelező irást adtak a díjak fizetéséről, a mi később, midőn a kereskedők szaporodtak s a jövedelem megoszlott, alig 20—25 ftra terjedt ki, s melyet fizetett is minden kereskedő mindaddig, míg magának örökséget szerzett, a mi 5—6 év alatt megtörtént; ekkor mindjárt kimaradt a díj fizetés alól; a kereskedők azok — ugymond a tanács — a kik a legnagyobb hasznót húzzák a várostól, nagy jövedelmeket vesznek be évről évre a közönségtől, s a legkényelmesebb és legkönnyebb életet folytatják; illő, hogy ők is valamivel járuljanak a város szükségéhez. Ez okok alapján a tanács négy osztályt állított meg, az 1-re 100, a 2-ra 60, a 3-ra 40, a 4-re 26 pförntöt velt kiszabandónak, s kérte a felsőbb jóváhagyást.³⁾ E felfejtés után a királyi felség beleegyezett abba, hogy a kereskedési díj változtatás nélkül az eddig szokásban volt módon és mértékben azon kereskedőktől, a kik házat nem bírnak s a városi közterhekben egyéb részt nem vesznek, ezentúl is további rendelésig a majorsági pénztár javára vétethessék.⁴⁾ de ugy Kolozsvártól, mint a többi erdélyi magyar, székely és szász városoktól a fennálló gyakorlat iránt jelentés keressék be.

Az ennek következtében felterjesztett jelentésekből a tartom. főszámvevőség kidolgozása sze-

rint az erdélyi magyar és székely városokban a kereskedési díj fizetéséig állott:

- 1) Kolozsvárt fizetnek 25 váltó ftrtól 150 forintig.
- 2) Maros-Vásárhelyen 20 v. ftrtól lefelé.
- 3) Károly-Fejérvárt 15 v. ftrtól 1 ftrig.
- 4) Szamos-Ujvárt nem volt meg.
- 5) Erzsébetvároson sem.
- 6) Abrudbányán 100 ftrtól 12-ig.
- 7) Vizaknán nem volt.
- 8) Vajda-Hunyadon nem volt maj. pénztár.
- 9) Kézdi-Vásárhelyen 24, de a közönség nem volt köteles számolni.
- 10) Hátszegen nem volt.
- 11) Seps-Szt-Györgyön nem volt.
- 12) Székely-Udvarhelyen szintén nem.
- 13) Bereczken szintén nem.
- 14) Csik-Szeredában nem volt.
- 15) Széken a kir. főkörm. határozata alatt állt, mi fizetessék.
- 16) Kolozson hasznóbért fizetnek a kereskedők.
- 17) Thordán 30 ftrtól 9-ig.
- 18) Nagy-Enyeden nem volt.
- 19) Deészen szintén nem.
- 20) Zilahon sem.
- 21) Ilyefalváról nem jött feljelentés.
- 22) Oláhfaluban nem volt feljelentés.
- 23) Szász-Régenben 3 ft.
- 24) Körösbányán nem volt.
- 25) Teke nem küldötte fel jelentését.

A szász városokban pedig e szerint:

- 1) Nagy-Szebenben a mult számban ismeretett polgárosítási díjba foglaltatott bele a kereskedési díj is.
- 2) Segesvárt, hajdan a szebenihez volt mérve, újabbán 80 váltó ftrtól le 50-ig fizetnek.
- 3) Brassóban semmi sem fizetetik.
- 4) Medgyesen semmi sem fizetetik.
- 5) Beszterczen semmi sem fiz.
- 6) Szászsebesen a már ismeretett polgárosítási díj arányában fizetetik.
- 7) Nagy-Sinken semmi sem fizetetik.
- 8) Szerdahelyen semmi sem fiz.
- 9) Kőhalomban semmi sem fiz.
- 10) Ujgyházon szintén semmi.
- 11) Szászvároson szintén semmi.¹⁾

Megvilágítja e kérdést a kir. főkörmányszéknek 1832-n és 1835-n költött határozása: az elsőben Szentpéteri János és Pál kolozsvári kereskedőket, minthogy ők felesküdt polgárok s maguknak birtokot szereztek, a kereskedési díj fizetése alól felmenti,²⁾ s szigorúan rendeli, hogy a míg a felség határozását ki nem adja arra nézve, hogy a mint a város javallatba hozza, a birtokos polgárokat is e díj alá vetni lehessen, addig a tanács és esküdt közönség ebbeli határozását végre ne hajtja. A második — 1835-ki — kormányzékai rendeletben idézve vannak mindazon tanácsai feljelentések, melyek a kereskedési díjaknak a birtokos polgárokat is kiterjesztését tárgyazzák, mindazon udvari rendletek, melyekből ez ügynek még felsőbb elhatározás alatt állása tűnik ki, s ki van határozottan mondva, hogy azt az 1824-beli megállítást szerint birtokostól és birtoktalantól egyaránt venni legfelsőbb jóváhagyás előtt nem szabad, hanem a mint ez 10,520. 1829. f. korm. sz. alatt meg van szabva, csak a régi módon és mértékben vétessék csak a birtoktalanoktól; minden évben november elején írják össze ezek névsorát két példányban; egyiket terjeszték a főkörm. szék elé, a másikat adják át a majorsági pénztárnoknak.³⁾ Ez utóbbi kormányzékai magyarázó és utasító rendelet az udvar még azon évben teljesen helybenhagyta, kimondván, hogy csak a birtoktalan kereskedőktől és csak is a régi gyakorlat szerinti díj szedhető; meghagyta, hogy a városok tanácsait utasítsa a kormányzék oda, hogy az erre nézve fennálló szokástól el ne térjenek, önkényes újításokat ne kezdjenek; a városokat e tárgyban is jelentéstétel adásra a kérdés érdemét pedig — mint a mult lapban elő volt adva — a polgárosítási ügygyel együtt a még 1830-n kinevezett kormányzékai bizottsághoz utasította.⁴⁾

Igy találta ez ügyet az 1848-ki változás. Azon innen az abszolút kormányrendszer alatt a polgári díj fizetésben semmi új intézkedés nem történt, maradt minden ugy mint azelőtt volt; a kereskedési díj fizetés ellen 1856-n a tanácsnál panaszt emelt 12 kolozsvári birtoktalan kereskedő; a tanács elutasító választ adott;⁵⁾ azután 1858-n ugyanazok a cs. kir. helytartósághoz folyamodtak

fel;¹⁾ de ügyök el nem intéztetett. A tanács sürgette őket e díjak befizetésére; de ők kijelentették, hogy a felfolyamodásukra való felsőbb elhatározás leérkezte előtt fizetni nem fognak, s így a majorsági pénztár tetemes kárt szenvedett; 1863-n tehát felírt a tanács a kir. főkörmányszékhez,²⁾ kérve e függőben levő tárgy elintézését. A királyi főkörmányszék a cs. kir. helytartóság levéltárából elekerestett ügyet beható vizsgálat alá vette, s a kérdés egész multját átvizsgálván, azon indokoknál fogva: hogy a kereskedési díj fizetés több rendbeli királyi rendeleten alapul, nem külön adó, hanem mintegy a birtoktalan kereskedők által az ő birtoktalanságuknál fogva a többi polgárokkal egyenlő mértékben nem hordozható városi közterhek váltásául kiszabott járandóság gyanánt tekintendő; hogy az ideiglenes földadó-rendszer és jövedelmi adó fizetés által e díj megszüntetése egyáltalában nincs indokolva, sem ilyesmit az 1859-i iparrend III-ik cikkéből következtetni nem lehet; meghatározta, hogy a birtoktalan kereskedők ezen mérsékelt kereskedési díjakat a városi majorsági pénztár legalább ennyi részben való gyarapítására az eddigi módon és mértékben mind az elmaradt évekre, mind jövőben fizessék meg.³⁾

A felsőbb rendeletek mind a polgári, mind a kereskedési díj a bizonyítatlan jövedelmek közé sorozzák, utóbbiról hallgat, de az elsőről azt rendeli az 1837-ki majorsági utasítás, hogy erre ügyeljenek a város főbb tisztjei és különösen a szónok, vigyázzon különösen, hogy addig polgárra senki fel ne esketessék, míg a díj befizetését pénztárnoki nyugtával nem igazolja, e cím alatti bevételt is ő tartozik ellenőrizni, s a tanácsnak arról jelentést tenni, a tanács aztán év végével saját jegyzőkönyvéből az ily jövedelmekről készítsen pontos jegyzéket s a számadás mellett küldje fel.⁴⁾

Ki teljesíti ma a szónok e kötelességét? Készít-e jegyzéket a tanács az ily polgári díjakról? nincs róla tudomásom. Hogy a számadásokban és költségvetésben előfordul, az tény.

Ez történeti állása mindkét majorsági jövedelemforrásnak. A polgári díj merőben különböző a kereskedéstől. Annak eredete, czélja, rendeltetése lényegben változást nem szenvedett. A polgárság dísz, jogot ad, egy város, egy örökéletű erkölcsi testület tagjává avat. A polgárra lehetős birtokot feltételez, ezt kérni, azért mérsékelt díjt fizetni s feleskünni kell. Hogy bárki ugymondván csak beálljon egy városba, ott lakjék, s azonnal részese legyen jognak, javalomnak, azon erkölcsi testületnek — ez nem lenne helyes. Az 1871-ik évi XVIII-ik törvény ezt is megengedi a kisebb községekben; de ez és az 1870-ki XLII. t.-cz. a városokban a polgáriassági jogot mégis fenntartja. Egy magántársaság jutásnak is formái s feltételei vannak. Annál inkább kell lenni ebbe a nagy és diszes társaságba bevezetésnek. Ez intézmény tehát fennállhat, álljon is fenn.

Más a kereskedési díj fizetés. Ezt eleinte 3—4 kereskedő fizette, de azon kizáró jogért, hogy csak ők árulhattak Kolozsváron, más nem. A mint szaporodtak az árus kereskedők, kevesedett díj fizetésük is. Eleinte nem volt szabad birtokot venni; később birtokvásárral mentesültek e díj fizetés alól. Elv volt, hogy a birtoktalanok fizessék, mert a birtokosnak házába katonát és kormányi tisztviselőt kellett kiszabni azért befogadnia, ők pedig e közterühöz nem járultak; katonát sem szállítottak, mert ezt előbb az elővárosi földművesek a várostól kapott legelési előnyökért szállították, később a város fogadott cambiatorok által viseltette e közterhet; az utakat sem csinálták, mert ezt is az igaz barmot tartó polgárok teljesítették. De már ma a kormányi tisztviselők maguk fogadnak szállást; a katonákat a város egyeteme rovatlali pénztárából kifolyó díjért szállíttatja, szálláspótlékukat és az utak csináltatási költségét innen fizeti. Az egész közterhervélségi rendszer megváltozott. Mindenki fizet államadót, minden államadóforintra rovatlik ki a város által 25—30 kra ház birtokosra több, a kis és nagy kereskedőre jövedelme arányában; minden közterhet abból fizetünk, a kereskedés nem kiválság, de mindenivel közös szabad életmód és hasznai sokak közt oszlnak meg — tehát ma a birtoktalan kereskedők külön díj fizetése nincs indokolva, a magas kormány engedélye mellett megszüntethető, de helyette okvetlen más jövedelemforrás nyitandó.

A — a.

Legújabb táviratok.

Prága, márczius 19. A Bohemia hítelei forrásból közli, hogy a kormány állása szilárdabb, mint valaha, s a cseh választások eredménye nem birhat befolyással a kormány állására. Irányadó körök nyilatkoztak bizonyítják, hogy teljesen tisztában vannak a feudális cliqué loyálisával. — A Tagesbote szerint azon esetre, ha nem jöhet létre alkotmányhi országgyűlés, Schmeýkal van ki szemelve földmúrsalul Csehország számára.

Morva-Oszt. mar. 19. A bér leszállítása következtében a köszénbánya-munkások tegnap kirabolták a pénztárt; az irományokat megsemmisítették; az íródat lerombolták. A csendőrség közéjük lőtt. Tropauból az éjjel katonaság érkezett; a nyugalom ismét helyreállt. Többen megsabesültek 130 munkás fogatott el.

Stuttgart, mar. 19. Az első kamara nem fogadta el a második kamara azon határozatát, hogy a külügyministerium személyzete leszállítandó és maga ezen ministerium valamely más ministeriummal egyesítendő lenne.

London, mar. 10. A commune kikáltásának évnapja az ugynevezett „tudományok terem”-ében, számos párisi, marseillei comunista, és az „Internationale” tagjainak jelenlétében ünnepeltetett meg, mely alkalommal heves beszédek tartottak.

London, mar. 19. Az alsóházban kinyilatkoztatta Gladstone egy kérdésre: Az amerikai válasz igen barátságos, és igen udvarias hangon van tartva; az azonban nem fogadja el Angolország felfogását. Angolország válasza még e hét eltelte előtt el fog küldetni Washingtonba. Gladstone megígérte, hogy az angol-amerikai levelezés felől további közléseket tenné, mihielyt ezt az állam érdekei meg fogják engedni.

Versailles, mar. 19. Preau de Vedel ma kivégeztetett. Tegnap mindenütt nyugalom uralkodott. A Le-franc-féle törvényjavaslat tárgyalása valószínűleg a szünetnapok után fog megkezdődni.

London, mar. 19. Az „Internationale” által a communista-lázadás évfordulója alkalmából tartandó meeting elmaradt, mert az erre használandó helyiség tulajdonosa vonakodott azt átengedni.

Páris, mar. 19. A Schweizba menekült francia communista állítólagos forradalmi terve miatt a francia kormány a szövetségtanácsot a legveszélyesebb forradalmi vezetőknek belebevezését kívánja, s e tekintetben hivalkozik azon praecedensre, hogy a oszázárság alatt Schweiz Mazzinist is befelbevezte. — A nemzetgyűlésben Caroyon-Latour az ingokra és ingatlanokra vetendő, 10 évre felosztandó két percentes adót indítványozott, hogy ebből a hadikártérítést mielőbb ki lehessen fizetni. Az indítvány sürgetősen nyílvánítván, azonnal az osztályokhoz utasított.

Versailles, mar. 18. este. A nemzetgyűlés ma a budget feletti vitákat folytatá. Remusát kívánatára a Németországgal kötött postai egyezmény tárgyalása a holnapi napirendre halasztott.

Madrid, mar. 18. Montezuma — Espartero unokasöcsének — egy irata ezeket mondja: Espartero nem fogadja el a jelöltséget; az állítja a szabadelvűek közti meghasonlást és sürgetősen ajánlja az egyetértést.

Páris, márcz. 19. Az új japáni követ Pel-Jadd-Hong huszonkettő magával Uj-Yorkon keresztül Marseillebe érkezett, s közelebb ide jöven, tisztelőgni fog a köztársaság elnökénél.

Konstantinápoly, márcz. 19. A szultán legközelebb Nápolyon s Flórenczen át Párisba rándul, hol egy hetet szándékozik tölteni.

A m. kir. honvédségi Ludovica-Akadémia felállításáról szóló törvényjavaslat.

I.

1. §. Az 1808-dik és VII. év 1827. évi XVII. törvények értelmében Pesten felállítani rendelt magyar katonai intézet „mint magyar királyi honvédségi akadémia állítatik fel, és Ludovica-Akadémia nevet fog viselni.”

2. §. Ezen akadémia rendeltetése, hogy abban egyfelől önként jelentkező hadapródok, a honvédség kezei részére alkalmas tisztekké képeztesse, s másfelől szolgálatban levő kintinő honvédtiszteknek általa alkalom nyújtassék a hadtudományoknak magasabb fokozatu szolgálattétel igényelt ágaiban magukat tovább képezhetni.

Ehez képest ezen akadémiaiban kettős tanfolyam rendszeresítetik, u. m.: a) tisztképző tanfolyam, és b) fensőbb tiszti tanfolyam.

3. §. Az intézet egy igazgató vezetése alatt áll, kinek oldala mellé egy aligazgató rendeltetik; mindkettőjüket a honvédelmi miniszter meghallgatása után ő felsége nevezi ki.

A tanárokat netalan alkalmazandó törzstisztek valamint a polgári rendű tanárok hasonlóan ő felsége által a honvédelmi miniszter meghallgatása után, neveztetnek ki; — míg a többi tanszemélynek, száadosi fokozattól lefelé, valamint a polgári rendű tanítóknak, végre a kezelő és szolgáló személyzetnek kinevezése a honvédelmi ministert illeti.

¹⁾ 7872. — 1830. f. korm. sz. alatt.

²⁾ 12446. 1824. f. k. sz. alatt.

³⁾ 3675. 1828. 4485. 7320. 1829. 7872. 1830. kir. f. korm. sz. alatt.

⁴⁾ 10,520. 1829. f. korm. sz. alatt.

¹⁾ 233. 831. f. korm. sz. alatt.

²⁾ 6865. 9541. 1832. k. f. korm. sz. alatt.

³⁾ 3109. 1835. f. korm. sz. alatt.

⁴⁾ 11,538. 1835. f. korm. sz. alatt.

⁵⁾ 5976. 1856. tanácsai szám alatt.

¹⁾ 7347. tanácsai 1798. kerületi hivatali sz. alatt.

²⁾ 1155. 1863. tanácsai sz. a.

³⁾ 11,578. 1863. f. korm. sz. alatt.

⁴⁾ Városi majorsági utasítás 2. §.

A honvédtörzs- és főtisztoknak előterjesztése, illetőleg kinevezése, a fentebbiek értelmében, a honvédség főparancsnokának véleményezésére melletti történik.

4. §. Az intézet alap, a központi állampénztárban kezeltetvén, a honvédelmi miniszter felügyelete és rendelkezése alatt áll, a ki az intézet állapotáról, a zárszámadások előterjesztésével, az országgyűléshez évenkénti jelentést tesz.

5. §. A fölkelési pót-járléki (concurrentialis) alap fennmaradt tőkéje, melynek kamata az 1836-ik évi XXXVII. törvényzikk határozata folytán, ideiglenesen a nemzeti múzeum segélyezésére fordítottat, az 1827. évi XVII. törvényzikk 2-ik §-ának értelmében, a jövő 1873-ik évi januárius 1-ső napjától kezdve, a Ludovica-Akadémia alapjához csatoltatik vissza.

6. §. Az intézet fenntartására szükséges kiadások, valamint az alap saját jövedelme, mint fedezet évenként a honvédelmi miniszter költségvetésébe veendő fel.

7. §. Az épület átalakítására és berendezésére, valamint az intézetnek még a folyó 1872-ik évsztendőben leendő életbevitelére megkívántató költségek 211,791 forintban szavaztatnak meg.

8. §. E törvény hatálya a magyar korona egész területére kiterjed, és annak végrehajtásával, valamint az e részben szükséges intézkedések megtételével, a honvédelmi miniszter bízatik meg.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 21. 1872.

T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak évnegyedes előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Együttal új előfizetést nyitunk 1872. ápril-decemberre 9 frttal, ápril-septemberre 6 frt o. é. A szerk.

A képviselőház f. hó 19-én tartott ülésében a baloldal részéről reggel azon ajánlat tételét a Deák-pártnak, hogy tartassék zárult, melyben a baloldal „egyezkedő küldöttség” alakítását tenni indítványba. Ez elvetetvén, abban történt megállapodás, hogy délután mindkét párt-clubb értekezletet tartson. A Deák-párt d. u. 4 órakor tartotta meg a tárgyi értekezletét, melyben Perczel Béla tett jelentést a közvetítési javaslatról. E felszólalást Jókai kezdeményezte, kit még 20 bal-középi képviselő támogatott aláírásával. Az indítvány ebben állott, hogy a balközép által választandó 9 taghoz a Deák-párt is válasszon 9 tagot, kik a kiegyenlítés módjaira nézve tanácskozzanak. Az indítvány elfogadott. A balközéppel érintkezésre kiküldött 9 tag: Falk Miksa, Kemény Gábor b., Zsedényi Ede, Perczel Béla, Pulszky Ferencz, Gorove István, Szell Kálmán, Bánó József és Pulszky Ágost.

A balközép és szélsőbal délutáni értekezletén ugyan etárgyi kiegyezkedési terv lőn elfogadva s a bizottságba megválasztottak a balközép részéről: Gyiczey Kálmán, Péchy Tamás, Salamon Lajos, Szontagh Pál (csan.), Tisza Lajos, Váradi Gábor. A szélsőbal részéről: Almásy Sándor, Helfly Ignác, Simonyi Ernő.

Gerecsné M. L. közkedvességű operai primadonnának jutalmul hétfőn, márcz. 25-én „Ilka”, vagy a huszár-toborzók”, eredeti vig opera 3 felv., írta

Doppler. Még soha művész, ki tekintélyt tudott magának kivívni, annyi önzetlen igénytelenséget, annyi alkotás buzgalomát nem tanúsított, mint Gerecsné assz., a ki a legesekegyebb szerepet is készséggel elvállalta mindig, ha azt a közönség és igazgatóság érdeke, az előadás előnye úgy kívánták, s távozásával bizonyára kedves emléket hagyandó hátra közönségünknek, mely csak saját megleg ragaszkodásának s elismerésének bizonyítékát adja, ha a t. művész utolsó jutalomjátékában tömegesen fog részt venni.

A nemzeti színház műsorozata. Pénteken, márcz. 22-én „Don Caesar de Bazan”, 103. bérlet. Szombaton, 23-án „Takarodó után” és „Tulipán”, Offenbach két egy. felvonásos új operettje, Szilágyiné jutalmul, 35. szünet. Vasárnap, 24-én „Strike”, pályanyertes új népszimű, írta Szigligeti Ede és Balázs Sándor, 104. b. előszór. Hétfőn, 25-én „Ilka”, eredeti opera Dopplertől, Gerecsné jutalmul, 36. sz. Kedden, 26-án „Paul Jones, a tengeri kalóz”, 105. b. Március 27-től 31-ig a színház zárva. Hétfőn, ápril 1-én, vagyis húsvét másodnapján: „Tündérlak Magyarországon, vagy a rokkant huszár”, népszimű, 106. bérlet.

Tüzlőtűz-sebkiönyvre hirdetnek előfizetést Márkus Miklós és Stirling János; 8-10 ívre fog terjedni 25 önálló és a szövegbe nyomott képpel; előfizetheti 1 frttal o. é. ápril hó végéig; a pénzeket a nevezett szerkesztők egyikéhez kell beküldeni (váci ut. 8. szám) — a bolti ár 1 frt 40 kr. lesz. E hasznos kézikönyvre különösen felhívjuk a figyelmét azoknak, kik a tüzlőtűz-szervezetével foglalkoznak, vagy az önkéntes tüzlőtűz-soraihoz lépni készek.

Az őszi vetések a Kis-Küküllő terén — mint onnan írják — rendkívül szépek, nagy természetűek. Az idő is már gyönyörű tavaszra hajlott, kedvez a tavaszi munkának, s így Isten segédelmével 1872-öt a jó évek közé fogja számíthatni az iparkodó gazda.

Bakodi Lajos jeles zongora művés és zeneszerző hazánkba, mint nekünk Déváról írják ép most tartja ott hangversenyt a kaszinó termében a legelőkelőbb műkedvelők közreműködésével. T. hazánkba mint erdélyrészi lapjainkból koronként olvastuk, Kolozsvárról eltávozta ott hangversenyeit rendezett, és pedig nagybőrhára kettő-kettő: M.-Vasárhelyt, Sz.-Régénben, N.-Enyeden, Gy.-A. Fehérvárat, N.-Sebenben, Sz.-Sebenben és Szászvárosban. Midőn Bakodi úr körülből elta-voztott úgy nyilatkozott, hogy erdélyrészi körülfát akként végzi be, hogy Tordán át Kolozsvárra tér vissza s így megy át a Királyhágón. Azt hisszük, hogy e szándékát nem változtatja meg s akkor egy nagy orchestrai hangversenyyel szerez nekünk valódi művelzetet.

A „Kreutzzeitung”, a magyar alkotmányon és jözon ész ellen” intézeti merényletnek” s törvényt és illetet sértő hóbotnak nevezi az ellenzék botrányos eljárását.

Maros-Ludasom a rom. cath. templom alapjává, jelen év április 12-kán tánczestély rendeztetik. Salamon János a híres népzeneész fogja zenekarával közreműködni. Nem annyira a tánczestély, mint inkább azon szent célt előmozdítása, mely az egybekövte van, készlet-lapunkat arra, hogy a tisztelt olvasó közönségnek ez tügyre becses figyelmét és anyagi pártfogását, anyival in-

kább kikérjük, mert Maros-Ludas községének előhala-dására való ernyedellen törekvése, megérdemli azt. Kegyes adakozásokat lapunk szerkesztőse is, szívesen oljuttat rendelkezése helyére.

Jelentés a kolozsvári jótékony négy-let választmányának f. évi marcz. 5 és 15 napjain tar-tott üléséről.

1. Az 1871. évről szóló pénztárnoki számadás megvizsgáltatván és helyesnek találtatván, pénztárnok Olasz Károly ur e számadást illetőleg a további felelőség alól felmentetett.

2. A Pécsi négylet tárlatot szándékozván, rendezni felhívta előkségünket, hogy a tárlat rendezésére vonat-kozó intézkedéseket és tervezeteket közölje és a választ-mány készséggel ohajtján szolgálni a Pécsi testvér egy-letnek, a tükárt megbizta, hogy a kért értesítéseket szol-gáltassa ki.

3. A tárlat és bál alkalmával rendezett sorsjáték-kal az illető nyerők által el nem vitt tárgyak elárussítat-ván a pénztár gyarapítására, azokból begyűlt 53 fr. 20 krajczár.

4. Schosberger Józsefné és gr. Kornis Berta az egylet tagjaivá lettek.

5. A kolozsvári takarékpénztári részvénytársulat közgyűlésének határozatából azon egylet választmánya 50 főt kegyes adományt küldvén be, a választmány egy-letünk iránti eme szíves megemlékezésért köszönetét nyilvánítja.

6. A megállított rendszer szerént a választmány-ból 20 tag külépven s egy hely megürülvén, választás nyomán a választmány tagjaivá lettek: Szabó Józsefné, Vinkler Ferenczné, Czink Jánosné, Zeyk Dánielné, gr. Eszterházy Jánosné, Pataki Dánielné, B. Jozsika Jozefa, B. Kemény Gejzáné, Merza Izsákné, id. Hintz Györgyné gr. Bánffy Györgyné, Mezei Izidorné, Biasini Domokosné, b. Jozsika Lajosné, Gábor Antalné, Filep Isváné, Zsig-mond Dezsóné, Siko Miklósné, Kovács Antalné, ifj. Hintz Györgyné, és Biró Pálné.

7. A választmány a két ülésben 18. folyamodonak havi részletekben kiadandólag 222 négynek egyszerűmin-denkorra 16 együtt 238 forintot utalványozott.

Kovácsi Antal,

titkár.

Iső közlemény. A kolozsvári torna-vívó intézet felállítása végett kibocsátandó 400 drb. 100 flos részvényre aláírtak: Szász Domokos ur ivén: A ko-lozsvári ev. ref. főtanoda 10 részvényt, Szabó Samuel f., Sáni László f., Szász Domokos f., Sárkány Ferencz f., Dr. Brandt f., Sebestyén Mihály f., Weisz Mór f., Nagy Lajos f., Dr. Kolozsvári Sándor f., Szász Gerő f., Nedo-rosték János f. részvényt, — Dr. Haller Károly ur ivén: Dr. Maizner János f., Szentiványi Gyula f., Züllich István f., Dr. Csiky Victor f., Toldy Mihály f., Nik Fe-rencz f., Magyar Mihály f., Karvazy Gyula f., Csiky Imre f., Huttles Károly f., Wagner Frigyes f., Bokros Ádám f., Bogdán István f., id. Merza Joachim f., részvényt, — K. Papp Miklós ur ivén: Gamauf Vilmos f., Korbuly Bog-dán f., Gáman Zsigmond f., Frölch Vilmos f. részvényt, — Möriz István ur ivén: Váradi Möriz f., Macze-donfi Vincze f., Jakab Elek f., Dr. Brencsán Sándor f., Stein János f., Dr. Hincz Görgy f., Kovács Károly f., Kő-

vári Mihály f., Pál Sándor f., Dr. Szóts Emil f., Pap Já-nos f., Makoldi Sámuel f., Filep Samu f. részvényt.

Konstantinápolyból jelentik, hogy János főherceg ohajtása folytán a török sultán ő felsége meg-engedte, miszerint a török császársági kinos a bécsi vi-lágkiállításon szerepeljen.

Apróságok.

A texasi bíró azzal vigasztalta a kötélre itél-tet, hogy azért kell őt a tavasz előtt felakasztani, mert az idő meghűlt, börtöncellája rossz, tüzet nem lehet benne csinálni, nincs téli takaró, ezért a törvényszék elhatározta, hogy már ma felfüggesztessék. A fegyenc megköszönte a bíróság humanitását.

Rachel, a világhírű francia színésznő, egy árvaház javára rendezett estélyen szavallt, s hogy na-gyobb legyen a jövedelem, elvállalta azt is, hogy ő szedi be az adományokat. Körüljárt a teremben, s ko-ronként ismételtetve egy Lajosaranylál kevesebbet el nem fogadok; s csakugyan mindenki abba járt, hogy annál még többet csusztasson az elébe tartott erszénybe. Rachel arca sugárzott, midőn a sok száz Louisdort összegyűltini látta, de mire a terem végére ért, elkomoro-dott, s midőn okát tudakolták, így szolt: Mekkora ha-talmat gyakorol a hiúság az emberek fölött. Most, mi-dőn hírnevet szereztem és gazdag vagyok, fontolgatás nélkül nyújtanak nekem aranyokat, — de megtagadtak tőlem egy soust akkor, midőn ismeretlen valék, s csak-nem éhen haltam.

Részeseges ur és szolgál. A gazda már aludt, midőn az ivásban őt nyomban követő inassa haza tántor-gott. A részeg inas a sötétben elvettette a dolgot s ura ágyába feküdt le ő is fejével lábához. Reggel az ur eb-redt fel előbb s elküldte: Péter! valaki ide fektet mel-lém! Mellém is, nagyságosur! felel az inas. Mi az örö-d! vedd ki az ebadtát! Az inas engedelmeskedett s alvó tár-sát ki is dobta az ágyból. Ekkor vettek észre ur és szolgál hogy tévedtek.

A börtén karját törte valaki ez semmi nagy újság mond a másik, ott ugyan mindennap kitörík akár hányan a nyakukat.

A bíró őszintesége. Panaszolja a bírónak egy kocsi, hogyan lopták el az óráját. De hát bizonyos-e ön abban? mond a bíró hátha elfeledte otthon; lám én is ágyam felett hagytam órámat s mégis az előbb homályo-san úgy emlékeztem, hogy magammal hoztam volt. Ebéd idejére haza térvén bíró uram szállására az órá t zsebébe akarta dugni, de lát nincs a szegen. Elő hívja a cselédeket s tudakozódik s ekkor kisl, hogy három embert is küldött volt bíró uram utána a tanácssházából, vagyis hogy a nyilvános tárgyalásnál három zsebvágó meghallván a bíró hol hagyta óráját, mindnyájan bekopogtattak szállá-sán azon üzenettel, hogy a gazda óráját kéreli, — s a legelőbb járt gafficzko zsebre is tette a drága jószágot s odább állt vele.

Nemzeti színház. Péntek, március 22. Don Caesar de Bazan. Színjáték 5 felvonásban.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

Hivatalos.

Sz. 403. — 1872. júli 1. (431) 1-3

Hirdetmény.

Szekely-Földvár bírókos-közönségének a községgel egyesített szesz- s. pálinka-bor- s. ser-, s egyéb langtartalmai itálók keresománási joga 1872. évi május 1-én kezdőlég 3 egymsztúni évekre, jövő április hó 2-án d. e. 9 órakor Földvált a községi fatusbírói háznál árverezés után hasznomból fog kiadatik; az árverezési feltételek a hivatalos órák alatt, az alsó-járásí duói hivatalnál addig is bármikor megtekinthetők.

Szekely-Földvár a kocárdi előszólyán indóházról 10 perc távolságra esk.

Felvinczen, márcz. 14-n 1872.

Alsójárásí duói hivatalról

Kovács Albert.

Sz. 4063. — 1872.

2-3 (430)

Hirdetmény.

Mellyel közhíre tételük, hogy Szamos-nyárat a dohány nagy tözsdé, melynek évenkénti dohányára forgalma 40,301 ft 70 kr tesz, nyilvános verseny úján, irás-beli ajánlatok beadása mellett az arra al-kalmasnak talandó vállalkozónak fog át-adatni.

A szabályszerűleg kiállított és 50 kros helyzerget ellátott, bepecsételt írásbeli aján-latok legkésőbbben folyó év április hó 15-én déli 12 óráig a kolozsvári m. kir-pénzügyigazgatósági elnökséghez benyuj-tandók.

A további feltételek ezen m. kir. pénz-ügyigazgatóság kiadói hivatalában, valamint a szamosújvári m. kir. pénzügyi bizos-ságnál a szokott hivatali órák alatt meg-tekinthetők.

Kolozsvárt, 1872. mártus 13-án.

Nem hivatalos.

(305)

Liebig Kumys kivonata

(Vegytanilag készült sivatagtej)

gyógyászati tekintélyek elismerése szerint gyor-sabban és biztosabban

mint minden, eddig a gyógyászatban használt szes: tudóvessz (meg előadott állapotban is), gimót, gyomor- és bél-hurutot, legelő-burultot, vörhályt, tartós betegsé-gyek és sok bígany elvezető következtében, súlyt, mehgöröcsöt és testi gyengeséget.

Pálcák száma pakóval együtt 1 ft. o. é. Megrendelésekhez az ősszeg mellékelendő, mert utánvét nem fogadható el.

Legalább 4 palackot tartó ládákban kapható

Liebig sivatagteje (Kumys)

foraktára által

Berlin, Gneisenaustrasse 7 a.

Jegyzet. Betegnek, a kitűnt minden has-nált szer sikertelen maradt, szíveskedjenek a fennebbi kézirateményvel bizalmasan egy utolsó kísérletet tenni.

Rópiatok ingyen — és bérmentesen.

Talmi arany!

Valódi aranyékszer, a mely toppant tökélet nyel el, most a gyakor-latias közönség nem visel többet, mert mesés olcsó árért teljes pótlékot nyújt az ujon fellalál nemes fém!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!

Valódi csak itt!